

Co přinesl seminář „Koordinátor podpory“?

Ve středu 4. června 2014 se v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR konal seminář zaměřený na prezentaci návrhu zavedení pozice tzv. „Koordinátora podpory“ jako systémového řešení pomoci osobám se zdravotním postižením v oblasti sociální s přesahem do oblasti školství a zdravotnictví. Akci zaštil místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR – Mgr. Petr Gazdík.

Seminář byl jedním z výstupů pilotního kurzu Jak se stát obhájcem práv lidí s postižením, který pořádalo v roce 2012 o.s. Rytmus. Návrh systémového řešení je výsledkem společné práce rodičů osob s nejrůznějšími handicapy a sebeobhájců – absolventů uvedeného kurzu.

Dle návrhu „Koordinátor podpory“ je:

- úředníkem na nejnižším územním správním celku (obci) a je tak člověku, který má handicap/stal se handicapovaným nebo jeho zákonnému zástupci nejbližší;
- součástí komunity, zároveň však má dostatečnou autoritu pro získávání relevantních informací a kompetence k řešení problémů.

U „Koordinátora podpory“ se scházejí informace o tom, že se v obci „objevil“ člověk s handicapem (narodil/přistěhoval/stal se handicapovaným) a tento koordinátor se stává jeho „životním průvodcem“.

Koordinátor:

* informuje rodinu, člověka s handicapem o variantách podpory a řešení situace v oblastech sociální, zdravotní, vzdělávání, je mu nápomocen a oporou v případě potřeby při vyřizování příslušných agend;

* zprostředkovává kontakty a spolupráci s neziskovými organizacemi, poskytovateli sociálních služeb, poradenskými zařízeními apod., soustředí a předává relevantní podklady státní správě a samosprávě útvarům sociálním, školským a zdravotnickým;

* dává podklady komunitnímu plánování, komisím, postupuje základní informace se zachováním maximální ochrany dat místním školským zařízením, sociálními službám, úřadu práce;

* provází rodinu dítěte s handicapem, později dospělého člověka s handicapem, je prevencí krizových situací, díky němu k nim totiž nedochází, pokud přece jen, zná rodinu, člověka, prostředí a možnosti řešení problému;

* soustředí informace potřebné pro relevantní dlouhodobé plánování potřebných opatření a služeb v komunitě, člověk s handicapem zůstává v „systému“, v „síti“, je na něj pamatováno, nestane se s postupem věku „neviditelným“ a po odchodu jeho nejbližších bezprizorním;

* nabízí úzkou spolupráci mezi zainteresovanými stranami: zdravotnictvím – sociální oblastí – vzděláváním – rodinou /člověkem se zdravotním postižením.

Dojmy a pocity ze semináře, účasti poslanců a diskuse popisuje jeden z přednášejících, pan Martin Tomášek, 32-letý mladý muž s těžkým kombinovaným postižením, takto:

„Dne 4. 6. tr. jsem se - ani nevím jak - ocitl v PS ČR, abych tam představil náš návrh na vznik nové funkce, takzvaného koordinátora podpory. Tento člověk by měl navázat úzkou spolupráci s rodinou handicapovaného či handicapovaným samotným. Samozřejmě záleží na druhu a závažnosti handicapu. Tato funkce by měla fungovat jako spojka mezi státními institucemi, jako například: úřady jako takovými, školami, lékaři atd. Zkrátka tak, aby se rodičům ulevilo od mnohdy zbytečné, zdouhavé, opakující se byrokracii a mohli se místo ní věnovat těm nejpotřebnějším, tedy svým dětem.

Když jsem se ten den ocitl v Poslanecké sněmovně ČR, ve svém nejvyšším postavení, o kterém se mi v životě ani nesnilo a viděl kolik tam je lidu, tak jsem si řekl, páni. Když jsem se později dozvěděl, že ze zákonodárců, kterým byla naše prezentace hlavně určena, tam byla osobně přítomna pouze jedna paní poslankyně a dva páni poslanci se omluvili, jeden písemně, druhý poslal zdravici, která nám byla přečtena, jinak nic, což mne trochu mrzelo, ale na druhou stranu jsem takovou neúčast ze strany našich vládních činitelů čekal. Tudíž se naše debata odehrávala spíše mezi rodiči, zástupci krajů, měst, obcí, a obcí s rozšířenou působností.

I na této nižší úrovni - myšleno bez pánů poslanců - jsme dosáhli dílčích úspěchů. Byla nám vyjádřena podpora, přislíbena spolupráce z několika míst. Dokonce paní poslankyně nám přislíbila pomoc. Takže zas tak úplně marné to nebylo. Pokud budu zdrav, tak se na tomto projektu budu i nadále rád podílet.“

I když byl seminář adresován primárně poslancům, drtivou převahu celkem 64 účastníků tvořili rodiče dětí i dospělých osob s postižením, pečující osoby, zástupci neziskových organizací, poskytovatelé sociálních služeb, představitelé měst a obcí. Poslanci zde byli zastoupeni pouze paní poslankyní Janou Hnykovou.

V průběhu diskuse zazněla výzva ke spojení úsilí pečujících osob, rodičů dětí s postižením, sebeobhájců, platforem, sdružení a spolků, včetně nejrůznějších iniciativ, které vidí v realizaci návrhu smysl a konkrétní pomoc pro osoby s postižením a jejich rodiny.

Z úst paní poslankyně Hnykové zazněla slova podpory návrhu včetně příslibu konkrétní pomoci při jeho projednávání také na Výboru pro sociální politiku.

Konkrétní nabídka přišla i od ředitelky o.s. SKOK paní Hany Vlčkové, která nabídla spolupráci na paragrafovém návrhu zavedení pozice „ Koordinátora podpory“ na ORP tak, aby se stal součástí Zákona o sociálních službách, jehož novelizace má platit od roku 2016. Současně zahrnout povinnosti a práva „Koordinátora podpory“ do Katalogu prací. Také byl nadnesen návrh na rozšíření působnosti "Koordinátora podpory“ pro všechny potřebné.

Diskutující se zamýšleli nad různými situacemi a možnostmi využití této pozice v praxi, také nad možnými překážkami na cestě k realizaci záměru.

Podpory se návrhu dostalo i od Národní rady zdravotně postižených, a sice přímo od Mgr. Václava Krásky, který se semináře sice osobně nemohl zúčastnit, zaslal však své písemné vyjádření: *„Obdobnou myšlenkou, kterou prezentujete ve Vašem prohlášení o koordinátorovi podpory se zabývá i NRZP ČR. Domníváme se, tak jako Vy, že právě obce jsou těmi základními články, které mohou nejvíce pomoci rodinám ve složité situaci, kdy rodina pečuje o dítě se zdravotním postižením, nebo jeden z členů má zdravotní postižení. Obce by měly být především koordinátorem pomoci. Jsme připraveni se spolupodílet na tomto konceptu, i když si myslím, že to může být záležitost poměrně dlouhodobá. Ale jednou se začít musí.“*

Jak uvedl Martin Tomášek: *„zas tak úplně marné to nebylo“...* Uvedený návrh si neklade nárok na úplné, detailně propracované řešení. Je předložen k úvaze všem, kdo k němu mají co říci. V Poslanecké sněmovně byl poprvé přednesen před větším počtem lidí. Díky audiozáznamu se s ním můžete seznámit nebo si jej připomenout. Záznam ke stažení zde <http://uloz.to/xfFXyfP5/koordinator-podpory-4-6-2014-mp3>

Pokud Vás návrh na zavedení pozice „Koordinátora podpory“ oslovil (anebo taky ne), sdělte nám svoje názory a diskutujte na FB skupině Obhájci práv lidí s postižením – projekt "Koordinátor podpory". Průběžně tam budou přidávány zprávy o jeho dalším osudu. Sledujte, diskutujte a sdílejte.

Děkujeme místopředsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR panu Gazdíkovi za příležitost uspořádat seminář a zázemí, Obecně prospěšné společnosti „Rytmus – Od klienta k občanovi“ za trpělivou součinnost a cenné rady.

Hana Kubíková, Milena Němcová, Martin Tomášek v Praze 12. června 2014